

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržani ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šestostopno polit-vrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. Posamične številke se prodajajo po 2 kr. Rokopisi se ne vračajo.

„Primorec“

izhaja vsakih 14 dni in stane za celo leto le

80 kr.

Kdor se naroči pa na „Sočo“, ki stane na leto 4 gld. 40 kr., dobiva brezplačno „Primorca“ in „Gospodarski List“. Zadnji sam stane pri c. kr. kmetijski družbi 1 gld. 20 kr.

Razgled po svetu

Državni zbor. — Poslanska zbornica imela je v torek 17. t. m. svojo prvo sejo po praznikih. Otvoril jo je levičarski podpredsednik baron Chlumecky, ker dr. Smolka ni mogel priti iz Lvova na Dunaj. Splošno se sodi, da dr. Smolka odstopi; potem bo najbrže izvoljen za predsednika baron Chlumecky, da bodo levičarji zadovoljni. — Stalne večine še ni in je tudi ne bo po takem receptu, kakoršen so skovali učeni doktorji v minist.rstvu. Dokler vlada resno ne pokaže, da hoče izvršiti načelo narodne enakopravnosti in vsestranske pravičnosti, ne bo miru v Avstriji, ker narodi niso ovce, katerih na tisoče oplasi en sam osoren klic brezsrčnega pastirja.

Avstrija je vsprejela povabilo Italije na kongres, ki se bode bavil z uprašanjem, kako bi se dalo preprečiti zanašanje azijske kolere.

Vojna uprava v Avstriji se najbolj brani priznati narodom le trohico narodne enakopravnosti; vse mora biti nemško pri njej, dasi bi morala vedeti, da narodi silno veliko žrtvujejo za vojsko v denarju in krvi. Zategadel bi vojna uprava morala gledati na to, da bi ne sejala nezadovoljnosti med avstrijske narode!

Mestna občina pražka zgradila je na svoje stroške veliko domobrantsko vojašnico. Umeje se samo po sebi, da je hotela napraviti na njo najprej češki in še le potem nemški napis; toda vojna uprava je to prepovedala in ukazala, da mora na prvem mestu stati nemški napis. Mestni zastop zlate slovanske Prage pa se noče udati temu ukazu; zato je sklenil, da ne napravi raje nikakega napisa nego da bi na staroslavni tleh kraljevine češke sam dajal tujsčini prednost pred sladko domačo govoricu.

Proti dru. Podlipnemu, načelniku sokolske zaveze češke, vršila se je sodna preiskava radi hudodelstva v le iz d a je, kojo je neki zagrešil s svojimi govori povodom telovadskih slavnosti v Nancy na Francoskem. Kakor javljajo sedaj vesti iz Prage, zaustavila se je ta preiskava in nemški listi imajo sedaj — dolge nosove.

Nemški liberalci so doživeli zadnje dni dva huda poraza. Znano je, da je bil razpuščen mestni zastop v Liberci zaradi prusaških demonstracij tamošnjih nacionalcev. Te dni so se vršile nove volitve, pri katerih so v 3. in 2. razredu zmagali nacio-

nalci in le v 1 so prišli liberalci do neznatne večine. Tudi v Dunajskem Novem Mestu so se vršile mestne volitve, pri katerih so liberalci propadli v 3. in 2. razredu. Zvezda nemške liberalne stranke je začela torej vidno padati. Čas je!

Sv. oče Leo XIII. praznuje letos 50-letnico škofovskega posvečenja. Že pred 50 leti je bil torej posvečen za škofa; bil je takrat še mlad in čvrst, ker štel je komaj 32 let. Taka 50-letnica je prav redka prikazen v zgodovini katoliške cerkve. Zato se ves katoliški svet skrbno pripravlja, da bo dostojno praznoval ta izredni dogodek. Avstrijski škofje so izdali pastirski list, v katerem priporočajo za sv. Očeta tri reči: zvesto molitev, pokorščino in udanost ter milodare. — Iz vseh krajev pojdejo v Rim romarski vlaki. V Rimu se je sestavil poseben odsek, ki bo romarje sprejemal in za nje skrbel. — Sv. Oče je ves čas svojega življenja velik častilec Marije Device. Takó piše v svojem zadnjem pismu: „Tudi zdaj, ko sem že upognjen od starosti in z velikanskim bremenom obložen, ostanem Mariji zvest in trdno upam, da usliši moje molitve za vesoljno katoliško cerkev. Pa tudi vi, predragi otroci, spominjajte se v molitvah mene, svojega očeta, kateremu je Previdnost božja naložila preveliko odgovornost“.

Ruski carjevič pojde v kratkem v Berlin in utegne tam ostati do začetka meseca februarja. Nastani se v kraljevem gradu na posebno povabilo nemškega cesarja. Toda sama berlinska poročila pravijo, da ta obisk ne bo imel političkih posledic.

Na Srbskem vladajo čedalje bolj zamotane razmere. Ogromna večina prebivalstva je radikalna, vlada pa liberalna. Zato si hoče vlada z nasilstvi utrditi stališče. Začela je namreč kar brez uzroka zapirati radikalne politike, ker s tem misli preprečiti agitacijo pri bližajočih se volitvah v skupščino. V celi kraljevini vlada velika razburjenost.

Na Francoskem je zbudil veliko iznenadenje dogodek pri zadnjem dvornem plesu na Dunaju, ker presv. cesar ni ogorvil francoskega poslanika Decraisa, dočim se je prijazno razgovarjal z vsemi ostalimi poslaniki drugih držav. Časopisi ugibajo, da je temu dogodku iskati uzroka v panamskem škandalu.

Panamski škandal postaja čedalje grši, ker ysak dan se razkrijejo nova sleparstva. Časopisi pripovedujejo, da so prišli preiskovalni komisiji v roke papirji, kateri razkrivajo, koliko so dobili razni poslanci, ministri in časopisi. — Preiskovalna komisija pridno deluje; zaslišanih je bilo veliko mož. Karol Les s e p s je izjavil, da sta ministra Freycinet in Floquet tirjala od panamske družbe denarjev v politične namene. — Bankir Oberndorfer je priznal, da je dobil kot član sindikata 1,600.000 frankov; za to pa, da je sprožil misel o srečkah, s katerimi je družba dobila novega denarja, je dobil samo dva milijončka. Urednik monarhiškega lista „Galouis“, Artur

Mayer, je dobil 100.000 frankov. Bivši minister Baihant je zahteval od družbe en milijon frankov, a dobil je le 375.000. Vsi poslanci so dobili okoli 20 milijonov. — Takó je sleparila ta zloglasna panamska družba, ki je požrla 1300 milijonov frankov. Več o tej družbi govori članek v današnji „Soči“.

Na Španjskem je začelo vedno bolj vreti med prebivalstvom; z vlado nezadovoljni življi pridobivajo čedalje več tal; republikanci so vedno močnejši. Vlada je ukrenila vse potrebno, da bi vsak nemir že v kalu zadušila s pomočjo vojske. Tudi mornarica mora biti pripravljena za vsak slučaj.

Goriške novice

Slovenske šole v Gorici. — Vsi Slovenci začeli so se že nestrpno uprašati: Kdaj bota rešeni naši dve prošnji za slov. šole v Gorici? Nejevolja narasla je že do vrhunca. — V torek pa smo bili nakrat nekoliko potolaženi, ko je župan dr. Maurovič naznanil v starašinski seji, da je mestni šolski svet prejel iz Trsta strog ukaz, da mora še ta mesec predložiti mestnemu starašinstvu svoje predloge. Vendar enkrat! Vemo, da se bodo naši veleliberalni starašine močno zvjali, da bodo skušali celo zadevo še dalje zavleči, a upamo, da jim višja moč prečrta neplemenite račune.

V službi goriškega municipija nahajajo se ljudje, ki smrtno sovražijo vse, kar je slovensko. — Dne 7. t. m. je mestni „šintar“ Fr. Gresbel napadel v Peymi nekega Slovenca iz ločniške županije z naslednjimi besedami: Sfondrat di sclav, tu ias rovinat miez pais di Lucinis; no altris puartin il partit italian e sin da stirpe di Garibaldi. Eviva Italija! — Za te besede je več prič. Taki ljudje jedo slovenski in avstrijski kruh! Ako takó visoko čislajo Garibaldija in Italijo, zakaj ne gredó čez Idrijo? — Takó nas tujci blatijo na naši zemlji!

Povišanja plač prosili so pisarji pri goriškem mestnem magistratu. — Župan je obljubil, da bo skušal izposlovati povišanje pri starašinstvu. — Nimamo nič proti temu; pisarji so slabo plačani, a štedi naj se drugod, od pisarjev pa naj se zahteva, da vrše natančno svojo dolžnost.

Mestni dac goriški vzel je potom javne dražbe za dve leti slovenski mecen g. Josip Gorup za 79.000 gld. Tudi mestne mitnice ima on; vse ostale mitnice na Primorskem ima g. Andr. Konjedič iz Plavij. To kaže, da kapital prehaja v slovenske roke.

Novi dolгови. — Mestni zastop goriški se bavi z mislijo, kakó bi mogel narediti mestu novih dolgov. Izposoditi si namerava namreč zopet 200.000 gld., da napravi vodovod, nov pokriti trg, novo založnico za smodnik itd.

Sneg v Gorici. — Čitamo, da so razna mesta silno veliko potrosila za odpravo

snegu, kar je prav dobro prišlo revežem, da so služili kruha. V Gorici se je v tem oziru veliko preveč zahtevalo od zasebnikov. Mestna uprava je pustila celó na Travniku sneg ležati, da je zmrznil in da se je napravila poledica, kar je nevarno za ljudi in živino. Drugod bodite bolj varčni!

Koliko se jih je rodilo, koliko jih je umrlo in koliko se poročilo v Gorici leta 1892. V župniji stolnice: Rojena 102 moškega spola, 200 ženskega, umrli 103 m., 105 ž., poročenih 42 parov. — V župniji sv. Ignacija: rojenih 66 moških, 68 žensk, umrlo 66 moških, 80 žensk, poročenih 47 parov. — V župniji sv. Vida: rojenih 109, umrlih 98, poročenih 30 parov. — V župniji sv. Roka: roj. 40 m., 30 ž., umrl. 24 m., 19 ž., poroč. 16 parov.

Antisemitizem se je polagoma začel širiti tudi med goriškimi Italijani, ker čedalje bolj spoznavajo, kakó velika nevarnost jim preti od maloštevilne židovske naselbine. Posebno med trgovci in obrtniki se opaža neko zdravo gibanje proti židovstvu, ki v svoji mogočnosti postaja preveč šopirno in predrzno, kar Italijanom čedalje bolj odpira oči. Mi z veseljem pozdravljamo to antisemitiško gibanje v Gorici, kajti židje so tisti hujskači, ki oba naroda v deželi ščuvajo drugega proti drugemu, da morejo v motni vodi loviti za se mastne ribe. Kakó idiličen mir bi vladal med Slovenci in Italijani na Goriškem, da ni med nami židov, katerim bi tak mi bil v pogubo. Takó pa se dva lasata, a oni kot tretji se nam smejejo v pest. — Veliko zaslug za širjenje antisemitizma ima goriški „Rinnovamento“, ki stane 5 gld. na leto.

Naši hribovci zahajajo v Gorici največ v dva prostora, ki sta pri zadnjem zborovanju nam sovražnega društva „Legia Nazionale“ dobila javno pohvalo, da se posebno odlikujeta v zaslugah za rečeno društvo. To sta: kavarna Nazionale in gostilna pri zlatnem levu (leon d'oro) v Gosposki ulici. — Pa tudi v drogerijo nasproti nadškofovski palači zahajajo prav pridno naši hribovci, ker ne vedó, da se tamkaj združuje vse ono javno delovanje neke goriške klike pod židovskim pokroviteljstvom, ki je naperjeno proti nam Slovincem. — Kaj porekó dotičniki, ko vsi naši ljudje izvedó, kar jim treba vedeti? Doslej računijo še vedno na nevednost in nezavednost našega ljudstva. Pride čas tudi za nas!

Goreča deklica. — V petek priletela je iz neke hiše za novim pokopališčem 7-letna deklica, katerej je gorelo krilo. Grela se je pri ognju, obleka se ji je unela, kar jo je takó oplašilo, da je zbežala na cesto. K sreči je šel mimo neki gospod, ki je ogenj na njej pogasil. Opekline niso hude.

Italijanska vina so začela pri nas močno zgubljati svojo veljavo; ljudje se jih ogibljejo; večina gostilnic nima teh vin. Prav je. Kdo bo pa tudi postavljaj v nevarnost svoje zdravje zaradi tega gipsanega laškega usiljivca. — V Gorici so se ustanovile posebne točarnice teh vin, ki so nosile napise: Vendita vini siciliani, ali pugliesi, itd. (Prodaja sicilijanskih vin). Zdaj pa se ti napisi že popravljajo, n. pr.: Vendita vini nostrani (Prodaja domačih vin). Prav takó! Živela naša domača kapljica!

Mitnice so z novim letom urejene po novi postavi. Pri mostovih so padle, druge pa so še pomnožile, namreč na vsakih 6 kilometrov pride ena; plačuje se po 2 kr. od konja. — Takó je odpravljena tudi ona mitnica pri mostu v Pevmi, kateri se je posebno upiral vrli „Slov. Jez“; zdaj so

jo preložili bolj proti Podgori. — Laški napis ob mitnici pri Lijaku prišel je brez vednosti zakupnika, ker so delavci z ostalim blagom tudi tablico „i. r. gabella“ prenesli iz Rožne doline. Ta napis se odpravi.

Vipavska železnica. — Trasiranje te železnice bo kmalu gotovo. Prihajajo pa nam pritožbe, ki si nasprotujejo druga druge, češ, da so inženirji tu ali tam slabo, nepraktično merili, da bi železnici utegnile skodovati povodnji ob Vipavi, da bi po sedanjem načrtu bila potrebna le do Dornberga dva dragocena mosta čez Vipavo, katerim bi se lahko izognili, itd. Na vse take govornice izjavljamo, da sedanji osnutek načrta nikakor še ni dovršeno delo, ker se bo še vsestransko pretresoval in popravljal. Ker pa je gotovo, da domačini bolje poznajo domače krajevne razmere, morejo tej stvari le koristiti s svojim svetom. Tiste občine pa, ki imajo kake posebne želje ali ugovore z ozirom na vršče se trasiranje vipavske železnice, obrnejo naj se s svojimi prošnjami ali pritožbami do deželnega odbora.

Furlauska železnica. — Pretekli teden preiskovala je vojaška komisija železniška dela, katera izvršujeta inženirja Antonelli in Dreossi. „Corriere“ pravi da ta komisija se je prav povoljno izrazila o teh početnih delih. — Stebri, na katerih bo most čez Sočo, so že dovršeni. Iz Italije (od Vincence) došlo je veliko delavcev, da bodo služili polente pri tej železnici. Takó gré denar za avstrijske železnice redno v Italijo!

Nevarno drsališče. — Ker je Soča čez in čez zamrzla, šli so v nedeljo nekóji nespametni paglavci na led. Neki deček je v hipu prebil led ter padel v vodo. Prihiteli so hitro ljudje na pomoč in izvlekli so ga iz vode. Pozor! — Na drsališču v Rožni dolini zlomil si je neki dijak nogo. Otroci in mladi ljudje radi precenjujejo svoje moči in svojo spretnost v tej drsalski „umetnosti“; zató se marsikdo prav po nepotrebnem stegne po ledu, da dobi takó kazen za svojo smelost. Previdnosti ni nikoli preveč!

Prekanjeni tatovi. — Župnik v Pierisu v bližnji Furlaniji ima krepko železno denarnico, kamor shranjuje denar in druge dragocenosti. Pretekli teden je dobil h kratu nad 1000 gld., kar so morali izvedeti nekateri lopovi, katerih tamkaj okoli ni malo. Utihotapili so se zategadelj po noči v župnišče in ko so prišli do denarnice, skušali so jo razbiti. Ker to ni šlo, prebili so zid pri stranišču, prenesli celo denarnico iz župnišča na voz ter odšli. Med tem se je zbudil župnik, kateremu se je ropot zdel sumen, ter hitel pogledat v pritličje, kjer je imel svojo pisarnico in denarnico. Ko ni ugledal svoje denarnice, hitel je v prvo nadstropje ter začel klicati na pomoč. Ljudje so privreli od vseh strani, kar je tatove oplašilo, da so pustili voz z denarnico vred na sredi ceste.

Iz Ajdovščine. — Po Vipavski dolini, posebno okolo Ajdovščine divja že mesec dnij dan na dan silna burja. Strašanska, kakor je ne pomnimo od leta 1861., bila je pa v ponedeljek. Niti ena streha ni ostala nepokvarjena. V Palih, to je velik mlin pri Ajdovščini, pa je odkrila glavno poslopje in odnesla streho na bližnji školj. Škoda se ceni na več tisoč goldinarjev. Bilo je uprav nevarno po Ajdovščini hoditi, ker od vseh strani padala je opeka in kamenje raz streh. Mraza imamo tudi dovolj. Najnižja temperatura bila je 12. t. m. in to - 12° C. Bati se je, da bi trte pozeble. Za danes zadovoljite se, gospod urednik, s tem sibirskim poročilom. — R.

Iz Kanala nam poročajo: Dne 7. t. m. padel je 4-letni deček posestnika Ivana

Medveščeka s spodnjega dela hiše proti Soči in se je na skalovju močno pobil; v ponedeljek 16. t. m. izdihnil je v groznih mukah svojo mlado dušico. Stariši, pazite na svoje otročiče!

Detomor. — Dne 13. t. m. deli so orožniki pod ključ nezakonsko mater T. Š. iz Kala nad Kanalom, ker je umorila svoje dete.

V Cerknem je razpisana pri tamošnjem c. kr. okrajnem sodišču služba služabnika. Plača znaša 250 gld. na leto.

V Kobilju je umrl znani veleposestnik gospod Anton Fabiani. Za njegovo blagotvorno delovanje odlikavalo ga je njegovo Veličanstvo z Fran Josipovim redom. Zapustil je soprogo, šestero sinov in petero hčera.

Trst in Istra

„Novičar“. — Prva številka tega tržaškega lista izšla je v soboto. Prodaja se v tobakarnah po 2 kr. Veselimo se, da so tržaški Slovenci prišli na to srečno misel, ker le s takim listom je mogoče upreti se razširjevanju lahonskega lista „Piccolo“. Ker „Novičar“ prinaša veliko tržaških novic, zató mi lahko nekolikó bolj stisnemo enaki del svojega lista.

Društvene vesti. — Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah imelo je 15. t. m. svoj „pevski večer“, ki se je v vsakem oziru prav dobro sponesel. — Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku bo imelo 2. febr. veselico s petjem, tamburanjem, igro in plesom. — Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu bo imelo 5. februarja veselico s petjem, igro, deklamacijo in plesom v zgornji dvorani „Zadružne krčme“. — Pevsko društvo „Danica“ na Kontovelu priredi predpustno veselico 12. februarja. — Veteransko društvo tržaško bo imelo jutri svoj običajni ples v gledišču „Armonia“. — „Tržaško podporno in bralno društvo“ imelo je v soboto svoj ples, ki se je izbornó dovršil. Društveniki so poklonili svojemu predsedniku v spomin zlato verižico.

Zopet otrok zgorel. — 4-letno Marijo Gustinčič iz Barkovelj pustili so stariši pred kratkim samo doma. Otrok se je približal peči in jedna sama iskrica užgala mu je obleko. V malo minutah je bilo vse truplo polno opeklin. Deklico so prenesli v bolnico, kjer pa je umrla kmalu. Čas bi bil, da postanejo previdnejši naši ljudje, kajti take neprevidnosti jim uzročajo neizmerne žalosti in po vrhu še sitnosti pri oblastih.

Nenadna smrt. — Neka 19letna deklica, Karolina Cesar, šla je minolo nedeljo v gledišče plesat na ljudski ples. Po noči odpravila se je domov, a komaj je bila na ulici, zgrabi jo nenadoma slabost tako, da se zgrudi na tla. Nekateri mimoidoči so jej pomagali ter tekli iskat pomoči v zdravniško osrednjo postajo, od koder so prišli koj z nosilnico, na kateri so revico odnesli v bolnico, kjer je v ponedeljek zjutraj umrla.

Ogenj je nastal minoli torek teden v Fabrisovi tovarni riža v Škednju. Škoda računajo ba 130.000 gld.; a tovarna je bila zavarovana za 100.000 gld.

„Rojansko posojilno in konsumno društvo“, upisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu poleg Trsta imelo je v minolem letu 37.938 gld. 89 kr. skupnega prometa. Deležev je dosedaj vplačanih 138, vpisanih udov je 188 do konca leta 1892; danes zna-

ša njih število že 226. Vkupe vplačana glav-
nica je znašala koncem leta 4619 gld. 64
kr. in rezervni zaklad 441 gld. 47 kr. Či-
stega dobička bilo je 388 gld. 35 kr., kateri
se razdele po razmerju kupljenega jedilne-
ga blaga v zadružni prodajalnici in vložene
glavnice; in sicer spadajo na kupljeno bla-
go 3%, na deleže in obroke 10%, ostalo
kot 10% odbitek pripade rezervnemu zakla-
du. Dividenda na blago se izplačuje ta me-
sec zadružnikom v prodajalnici. Dividenda
na deleže se pa izplača po letošnjem red-
nem obnem zboru, ki bo tretjo nedeljo prih.
februarja. Poročilo o stroških in dohodkih
za leto 1892. je razstavljeno tekom tega
meseca v pisarni doma na pogled. Društvena
prodajalnica jedilnega blaga tudi prospava
čemdalje bolj; na njo opozarjamo tudi vse
one slovenske rodoljube v Trstu, ki nečejo
pristopiti k društvu, da se vsaj poslužujejo
v njej, ne da bi zahajali k tujcem. Svoji k
svojim!

Poslanec g. Ivan Nabergoj dal je s
svojim govorom pred volilci povod, da ga
nekje časopisi napadajo. Dokler so razprave
stvarne, bodi! Toda začelo se je proti
njemu pisariti na način, kakoršnega
mož v 28-letni dobi trdega poli-
tičnega bojevanja ni zaslužil. La-
konska svojat tržaška divja proti njemu,
kakor razkačene hijene proti nedolžnim
žrtvam; stanje njegovo v mestnem zastopu
je neznosno. A vendar on možato vstraja
v težki borbi; žaljenja lahonskih nestrp-
nežev ga ne dosežajo, ker je uzvišena nad
vso ono tulečo sodrgo, ki se shaja na ga-
lerijah mestne palače. — Toda žaliti ga
morajo zbadljivke iz domačega taborja,
kakoršnih nikakor ni zaslužil. Kmalu se bo
koyal v zvezde njegov osebni nasprotnik,
ki iz sovraštva do njegove osebe nastopa
na javnih skodih proti „oportunistični
politiki“ njegovi; on pa se že zdaj potiska
v blato in narod pozivlja, naj ga kot ne-
vredneža palne s stola, na katerem toliko
let častno sedi. Takó in še veliko huje ro-
potá proti njemu „Diritto Creato“. Mi
obsojamo tako pisarijo in protestujemo, da
se iz srede bratskega naroda na
tak način napadajo naši zaslužni
možje. Kdor se ne ujema z njimi, naj se
oglasí in dokaže, da krivo delajo, a storiti
treba to z vse drugačno besedo; saj ven-
dar v Trstu nihče Slovencev nima niti
od daleč na misli, da bi g. Nabergoju
spodbili stališče. Treba je vedeti, da slo-
venski državni poslanec v Trstu imá do
800 laških in nemških glasov in le z nji-
hovo pomočjo zmaga. Doslej je zmagoval
g. Nabergoj. Ali bo za njim zmagoval zopet
kak Slovenec, je še veliko uprašanje. Zató
moramo Slovenci zahvaliti Bogá, da iz
Trsta dobivamo takega državnega poslan-
ca, kakoršen je g. Ivan Nabergoj? — O
tej zadevi nismo še rekli zadnje besede, ker
prav zató, ker smo na vse strani ne-
zavisni, hočemo tudi na vse strani braniti
pravico in poštenje. Če tudi bi nam neka-
terniki v Trstu zopet in zopet podtikali
neke zveze, o kakoršnih še sanjali nismo
nikoli, vendar nas to ne ovira v pošteni
borbi za vsestranski blagor slovenskega
naroda.

Ostala Slovenija

Kranjsko. — *Presv. cesar* je daroval
pogorelcem v Dolenji vasi na Dolenjskem
300 gld. — V *Kranjskem okraju* na Gorenj-
skem močno gospodujejo ošpice ali ma-
rusklje; zbolelo je baje že okoli 1000 otrok
od katerih jih je več umrlo. Ponekod se
ošpicam pridružuje še davica. — *Sloveči*

slap Peričnik pri Dovjem na Gorenjskem je
vsled hudega mraza prav krasno zamrznil.
— *Mestno hranilnico* ustanovi mestni zastop
novomeški. — *Kozé ali runje* so se hudo
razširile ponekod po Dolenjskem. Vsled tega
so oblastnije prepovedale sejma v Metliki
in v Črnomlju. — *Iz Amerike* so poslali
izseljenci z Dolenjskega 110 gld. za popra-
vo cerkve v Hočevju nad Krko. — *Mostovina*
čez Savski most pri Krškem se je znižala
z novim letom. Pešci so morali prej plače-
vati 2 kr., a zdaj so prosti; za dvouprežen
voz se je plačalo prej 68 kr., zdaj le 32
kr. — *Okrajna posojilnica v Krškem* je imela
lani 185.000 gld. prometa. — *Vas Tupališče*
šteje le 43 hiš; v teh je 7 oseb, ki vse
skupaj imajo 587 let. — V *Ljubljani* se
snuje romarski vlak v Rim. —

Pri grajenju dolenjskih železnic in
sicer na progi Ljubljana-Kočevje delalo je
v oktobru in novembru povprek 3000 na-
vadnih delavcev, 400 rokodelcev in 150 u-
prežne živine. Na progi Grosuplje-Novomesto-
Straža delalo je v tem času 1140 navadnih
delavcev, 700 rokodelcev in 52 uprežne ži-
vine. V obče delo prav dobro napreduje in
vse kaže, da bodeta železnici v določenem
času dodelani.

Štajersko. — *Celjska posojilnica* imela
je lani 1,744.110 prometa. Na ta uspeh so
Slovenci na Štajerskem lahko ponosni! —
Južno-štajerska hranilnica pa je imela pro-
meta 1,801.773 gld. Takó napredujejo šta-
jerski Slovenci! — *Presv. cesar* je daroval
za cerkev pri sv. Lenartu 100 gld., za ono
v Št. Jerneju pa 200 gld. — V *Slovenski*
Bistrici so ustanovili podružnico sv. C. in
M. — *Celjski Sokol* se vrlo giblje; dné 5.
febr. priredi veliko pustno veselico. — *Gle-
diški vlak* v Ljubljano popelje se v nedeljo
ob 2.20 popoldne iz Celja in pride v Ljub-
ljano ob 4.50; gostje bodo na kolodvoru
svečano sprejeti. Tudi z Goriškega pojdejo
nekateri rodoljubi poslušat prvo slovensko
opero „Teharski plemiči“. — *Celjska „Do-
movina“* ima dve jako koristni prilogi „Slo-
venski kmetovalec“ in „Slovenski
obrtnik.“ Listi so prav dobro uredovani. —

V Celovcu še ne znajo slovenski. —
Navzlic odloku ministerstva, da mora ma-
gistrat celovski reševati slovenske uloge
slovenski, naznanila se je zopet neka od-
ločba slovenski stranki v nemškem jeziku.
Reklo se je samo še: Slovenski odgo-
vor sledi. Gotovo se misli na ta način
le nagajati vladi in grešiti na potrpežlji-
vost slovenskih strank. Slovenci naj se ne
dajo plašiti po takim podlem postopanju
in naj odločno zahtevajo svoje pravice. —
In mi v Gorici?!

„**Amerikanski Slovenec**“ nastopil je
svoj drugi tečaj. Zdi se nam, da je temu pre-
važnemu listu obstanek zagotovljen. Po
njem so naši rojaki v Ameriki prišli v ožjo
dotiko med sabo, po njem se spoznavajo in
drug drugemu pomagajo. List zasluži vse-
stranske podpore tudi iz stare domovine.
Stane za Evropo 6 gld., katere je pošiljati
po *mednarodni nakaznici*, na katero treba
natančno napisati ta le naslov: *V Rev. Jos*
F. Buh („Amerikanski Slovenec“)

T o w e r
U. S. Amerika (St. Louis Co., Minn.)

Raznoterosti

8000 naročnikov imá ljubljanski „Do-
moljub“. Njegov tekmeč „Rodoljub“ se tiska
v 3200 iztisih. — Naš „Primorec“ se
tiska komaj v 1100 iztisih. To je še veliko
premalo, kajti moral bi jih imeti vsaj 2000.

Kedar se to zgodi, podvojimo velikost lista
za isto letnino — 80 kr. Svoje prijatelje
opozarjamo na naše prošnje v prvi številki.

Droblj. — *Nadvojvodinja Marija Tere-
zija* prevzela je pokroviteljstvo ženskega
odseka za razstavo v Čikagu. — *Princesinja*
Friderika Avgusta (sakonska) povila je v
ponedeljek princa; mati in sin sta zdrava.
— Na *Ogerskem* nameravajo odpraviti malo
loterijo. Prav je — *Nove srebrne krone* dobé
najprej Ogrji; kovalnica v Kremnici jih je
že veliko tisoč zgotovila. Madjarji so
povsod prvi. — *Lajdov parnik „Milano“*, ki
je še nedavno vozil med Trstom in Benetka-
mi, se je potopil pri Campomparu. Vsi ljudje
so se rešili. — Med *Zadrom* v Dalmaciji in
Jakinom v Italiji bodo odslej brodili parni-
ki vsak teden. — *Dunajsko redarstvo* (poli-
cija) je te dni zaprlo delavko *Josipino*
Kuendinger ki je 14 let nosila možko obleko.
in je sploh veljala za moža. — *Iz Pariza*
so iztirali dopisnika madjarskega lista „Bu-
dapesti Hirlap“, ker je pošiljal vedno lažnji-
va poročila svojemu listu. — *Kolera* se je
zopet pokazala v Perziji in Galiciji. Za
letošnje poletje nam ni nič dobrega pričá-
kovati. — *Grof Taaffe* ima posebno srečo,
da je doživel čas, ko more reči, da je vse
deželne predsednike in cesarske namestnike
priporočal cesarju v imenevanje. Zató so
bili vsi ti pretekle dni na Dunaju, da so
mu častitali k 40 letnici javnega delovanja.
— *Nadvojvoda Ferdinand*, ki potuje okoli
sveta je na lovu v Kolombu (na otoku Cej-
lonu) ubil slona. — *Blizu Leova* v Gali-
ciji je skočil vlak iz tira; en potnik težko,
pet lahko ranjenih. —

Zima. — Od kar v Gorici opazujejo
podnebne spremembe (in to je že kakih 40
let), niso zaznamovali takega mraza, kakor-
šen je bil v soboto. Ob 7. zj. smo imeli
skor 11° C. mraza. Soča je zmrznila čez in
čez. — Ako smo pa že o Gorici trepetali
od mraza, kaj naj porečemo v drugih kra-
jih v naši sosesčini? V Ljubljani so imeli
26°. v Logatcu 30°, v Celovcu 26°. V Lo-
gatcu so morali šolo zapreti.

Avstrijska armada šteje vsled najnove-
jega novačenja 830.390 mož, običajno jih
je prišlo k naboru od 1000 mož — 79.
Koncem leta 1891. je imela avstrijska arma-
24.491 častnikov, med njimi 9935 rezervnih.
Na 1000 mož je prišlo 252 Nemcev, 189
Čehoslovanov, 181 Madjarov, 175 Hrvatov.
54 Rumuncev, 32 Rusinov, 28 Poljakov, 28
Slovencev in 10 Lahov.

Samomori na Dunaju. — Minolo leto
vzelo si je na Dunaju 329 osob življenje,
in sicer 272 moških in 57 ženskih. Najsta-
rejši samomorilec je bil štiriinšestdeset-
leten mož, ki se je obesil, najmlajši sedemleten
deček, ki je skočil iz okna. Druga najmlajša
samomorilca sta bila 11½ leten deček, ki
se je obesil, in 13 leten deček, ki se je
zastropil. Te številke glasno govore, kam
pride svet brez Boga!

Strela v januarju. — Dan po novem
letu proti 8. uri zvečer tresčilo je v Ma-
lem Ižu v Dalmaciji, da je nastal ogenj.
Ker je cerkev precej daleč od vasi, prišla
je pomoč prepozno. Cerkev je pogorela pó-
polnoma in ostali so le goli zidovi. Trije
oltarji so razpokali in samo tabernakel o-
stal je nepoškodovan. Cerkev ni bila zava-
rovana.

Novo rusko mesto. — Na levi obali
reke Tobol v Turgajskem okraju nastalo je
z uprav amerikansko hitrostjo novo rusko
mesto. Pred desetimi leti ni bilo tam dru-
gega nego mejni kol; danes je tu 20.000
prebivalcev. Iz vseh krajev ruske države
prihiteli so skupaj ljudje, večinoma brez

denarja in raztrgani. Zemlja se ni bila nikdar obdelana in rodi danes obilno. Gradile so se kamnite hiše, cerkve, šole in skladišča. Okrožna uprava, okrožno sodišče in pošta iz Troicka v Orenburški guberniji so se premestila v novo mesto Krustanaj. V kratkem se bode tudi naredila brzozjavna zveza do novega mesta, ki ima živahno trgovino.

Nesreča. — Na kolodvoru mejne postaje Ala na Tirolskem se je razpočil v italijanskem carinskem magacinu zaboj poln metardnih kapselnov. Nesreče je kriv delavec Tagnotti, ker je neprevidno ravnal, ko je zapiral zaboj. Delavca je raztrgalo na kose, da je bil takoj mrtev. Več drugih delavcev je bilo ranjenih. Sreča po vsej nesreči je še bila, da se ni unelo najst drugih poleg ležečih zabojev z jednako nevarno tvarino.

Kako je zamazati razpoke pri peči. — Pri lončenih pečeh zamažeš nastale razpoke najbolje s sledečim mazilom: Zmešaj enolike dele ilovice in pepela ter dodeni tudi nekoliko kuhinjske soli. S tem zamaži potem razpoke. Mazilo ostane vedno trdno ter ne dobi razpok, kakor na pr. mazilo iz samega apna ali iz same ilovice.

Nečuvna skopost. — V Parizu našli so dve stari sestri zmrznjeni v njiju stanovanju. Navzlic temu, da sta bili silno bogati, privoščili si nista ničesar in živeli prav beraški. Policija našla je v stanovanju teh dveh ženskih skopuhov za 600.000 vrednostnih papirjev.

Židovsko uprašanje z etičnega stališča. — Pod tem naslovom je izdal L. Caro — žid — nemško knjigo, katero ocenjuje „Kurjer Polski“ tako-le: „Ker pozna Caro dobro krščanska verska načela, prav govori, ko trdi, da ni nastalo sovrašтво do judov iz verskih vzrokov. Tudi ni boj za kruh, ali boj dveh plemen, marveč boj se je začel od strani kristijanov iz tega uzroka, ker so postali židje zoperni vsem vsled svojih činov, kateri nasprotujejo vsem načelom pravoslovja in najprimitivnejšim pojmom o časti. „Ako bi ne bilo žida oderuha, židovskega menjalca, židovskih sleparij in bankrotov in židovskega časopisja, bil bi rešen pojem o dobrem in hudem in bi ne bilo antisemitizma“, govori Caro. Ko pretresa pisatelj posamezne stroke kupčije in židovskih špekulacij, pri katerih je vselej in povsod sleparija zraven, pride k spoznanju, da sta izraza: žid in goljuf soznačna. To dokazuje pisatelj z dogodki iz svoje odvetniške prakse. L. Caro je časnikar, kateri je svoje mnenje razširjal že v časopisu „Grenzboten“ ter je izdal svojo knjigo v nemškem jeziku, ker je boj zoper žide na Nemškem najbolj razvit. Namen njegov pri pisanju je bil, da bi pomagal napraviti iz židov inteligentno družbo, katera bi imela pravico živeti in se duševno razvijati. „Slov.“

Živ pokopan. — V Caenu umrl je neki Daubenesque za legarjem. Ker zanj določena rakev še ni bila gotova, položili so truplo začasno v drugo rakev. Ko so čez štiri dni hoteli prenesti krsto v novo rakev, čulo se je neko ropotanje v krsti. Odkrili so pokrov in našli pokopanca še živega. Le temu srečnemu slučaju je zahvaliti, da ni bil živ pokopan.

Koliko se pridelava tobaka? — Največ tobaka dá Azija, namreč 3 1/2 milijona centov na leto, potem Amerika 3 milijone centov. Evropa 2 3/4 milijona centov in Afrika 1/4 milijona centov. Vsega skupaj se pridelava letno vsako leto okoli 9 milijonov centov tobaka. — In vse to gre v zrak.

Kako v Ameriki mesta rastejo. Eno največjih mest na svetu je Čikago v severni Ameriki, ki šteje 1 in četrt milijona ljudi. Pred 60 leti pa je bil ves prostor, kjer zdaj mesto leži, še nezdravo močvirje in le tri družine stanovale so tam v lesenih kočah. Sedaj pa je to močvirje posušeno in po njem razširja se eno najlepših in največjih mest celega sveta. V tem mestu se je l. l. odprla svetovna razstava v spomin, da je minolo 400 let, odkar je Kristof Kolomb našel Ameriko.

Pšenica ali sploh žito je letos izredno po ceni. Uzrok temu je sicer res iskati v tem, da nas Amerika preplavlja s svojimi pridelki in da so njene zaloge pri nas ogromne, vendar tiči uzrok brez dvojbe tudi drugod. Sedaj po zimi ni toliko privoza iz Amerike in vendar je padla prošli teden cena pšenici. Odkod to? Dalje trdē, da se ne more letos nič žita izvažati in da smo zato navezani samo na domačo uporabo. Promet z boljšimi vrstami moke je blezu jako slab in zato tudi mlinarji jako malo kupujejo žita, da bi je mleli za prodaj. Vse druge stvari, za življenje potrebne, se dražē; zato ker so pri njih monopoli ložje mogoči. Sol, petrolej, olje itd. ne pada v ceni, ker je ne prideluje kmet; žito pa, ki ima vzdrževati kmečki stan, ima tako ceno, da mora trpeti poljedelec izgubo pri njem. Zdi se, da velja v novodobnih gospodarskih razmerah geslo: Uničimo kmeta!

Tržne cene.

Kava santos 146, 148, 150; sandomingo 160; java 164; portoriko 176 do 184; cejlon 188; moka 185. — Sladkor 37. — Petrolij 15 1/2. — Špeh novi 50, stari 76 do 80. — Maslo surovo 75, kuhano 90.

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabršček
Tiska A. M. Obizzi v Gorici.

Svoji k svojim!

Tiskarna

Ant. M. Obizzi-ja

priporoča se slov. občinstvu za vsakovrstna dela, ki spadajo v tiskarsko stroko. V zalogi ima vedno vse tiskovine za duhovske, županske in druge urade. — Cene zmerne. — Ceniki vsakemu na razpolago.

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi
(Corte Caraveggia št. 4)

priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Anton Obidič

čevljar

v Semeniški ulici št. 4.
se priporoča Slovincem
v mestu in okolici za
blagohotna naročila.

Jos. Fon

krčmar

pri solkanski mitnici na
desni Soči izborna toči
domača vina.

Anton Zagorjan

v Zvezdi v Ljubljani
(v hiši „Matiče Slovenske“) ima prodajalnico
šolrkih in drugih knjig
ter vseh šolskih in pisar-
niških potrebščin.

Jožef Novič

krojač

v Gosposki ulici št. 13.

Kavarni „Commercio in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincem vseh stanov. Na razpolago časopisov v raznih slovanskih jezikih. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavasnar.

Adolf Hauptmann

tovarna

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani, ob vogalu Reseljeve ceste št. 41 v lastni hiši in filijala: Slonove ulice št. 10-12.

Jernej Kopač

na Solkanski cesti 9.

izdeluje
vsakovrstne vošene sveče,
in vseh vrst medeno počivo
V Gorici prodaja te
sveče trgovec
A. Urbančič v Gosposki
ulici. — Prodaja jih tudi
Karolina Riesner v
Nunski ulici, ki izde-
luje in prodaja tudi
mrtvaške vence, cvetlice
in druge podobnereči.

Ivan Druffa

na Travniku

ima bogato zalogo vsa-
kovrstnega

USNJA

ter raznega orodja in
potrebščin

za čevljarje

Prodaja na drobno
in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“

za veliko vojašnico
na desnem voglu v ulico
Morelli, toči domača
vina in ima

DOMAČO KUHINJO

Cene prav zmerne

Anton Jerkič

fotograf v Gorici
v ulici sr. Klare.

Ivan Howanski

čevljar

preselil se je v Raštelj
št. 23. I. nad.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu

ima zalogo

STEINFELDSKEGA PIVA.

v sodčih in steklenicah
ter
žita, moke in otrobij.

Staroznana gostilnico

„pri Lizi“

v Kapucinski ulici
(Rabatišče) št. 2 ima
zdaj v najemu

Franc Bizjak,

ki toči izborna in naray-
na vina, ima dobro
domačo kuhinjo ter sobe
za prenočišča. Cene so
zmerne. — Tukaj je
shajališče Slovincem iz
spodnje Vipavske doline.

Anton Fon

v Semeniški ulici

ima prodajalnico vsako-
vrstnih klobukov in kap
ter

gostilnico.

Toči vedno dobra in
naravna vina.

Franc Jakil

na sredi Raštelja št. 9
ima

ZALOŽNICO USNJA,
katero prodaja na drob-
no in na debelo.

društvena krčma

Rojanskega posojilnega in
konsumnega društva, po-
prej Pertotova, priporoča
se najtopleje slavnemu ob-
činstvu. Točijo se vedno
izborna domača okoličan-
ska vina.

I. Cej

gostilničar

v Zidovski ulici št. 5 toči
naravno brisko vino.

A. Howanski

na Travniku št. 22
prodaja koške, pletoničice
itd. na drobno in na debelo.

Ant. Trebše

gostilničar

proti novemu mostu v
Hvalovi hiši št. 12 toči
dobra domača vina in pivo.

Prodajalnica

in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in
konsumnega društva“, vpi-
sane zadrage z omejenim
poroštvom v ulici Belve-
dere št. 3, bogato založena
z jedilnim blagom razne
vrste in po nizkih cenah
se priporoča kupovalcem v
Trstu in z dežele.

Anton Koren

trgovec poleg gostilne
„pri zlatem levu“ (al
leon d'oro) v Gosposki
ulici, prodaja razno lon-
čarsko porcelanasto in
stekleno blago, reže in
vklada šipe v okna,
reže in napravlja okvirje
za zrcala in podobe.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač
v Gorici, priporoča
svojo veliko zalogo bla-
ga za vsak stan, kakor
tudi gotovih oblek. Dal-
lje: srajce, spodnje
hlače, zavrtnice, civil-
ne, vojaške in uradniške
ovratnike, sablje z vso
opravo, zlate in srebrne
zvezde, skratka: vse, kar
je potrebno za gospodo
vsakega stanu. Obleke
po naročilih izdeluje
točno in po zmernih
cenah.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici
ima v svojih založnicah
vedno na izbiro vsa-
kovrstna

domača vina

bela in črna istrijska

ter

bela dalmatinska.

Pisarnica se nahaja
v Magistratni ulici. —

Prodaja na debelo

Ant. Kustrin

v hiši dr. Lisjaka v
Gosposki ulici št. 23, ima

prodajalnico

za kavo, sladkor, moko,
olje, riž in vsakovrstne
jestvine na drobno in
na debelo. Zunanja naro-
čila se točno izvršujejo.